

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön.

A szerkesztő lakása: „Pestvárosánál” 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és melléletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kérjük az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasos pettisor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr. Kiadóhivatal: Pleits Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

N.-Beeskerek, 1876. febr. 23.

Hónapok óta szájról szájra jár a hír, hogy a verőfényes tavasz kikeltével kiüt a vesztes háború. Ma is, Andrassy gróf reformjegyének a porta által történt elfogadása dacára, a közhit erősen tartja, hogy mihelyt „a hó elolvadt”, a hercegovinai sziklak között sűrűbb lesz a puszkák ropogása, ágyúk dörgése, és a fekete hegyi, szerbiai és boszniai hősök szorongatott testvéreik segélyére fognak sietni. Megvannak a jelek, melyek alapján, Európa délkeleti részén, általános gyuladástól tarthatni.

Mily állást fog ezen bekövetkező eseménynel szemben monarchiánk elfoglalni, a külpolitikához tartozik.

Az utóbbi időben, azonban oly hírek merültek fel több fővárosi lapban, melyek hazánkat és különösen annak déli vidékeit közvetlen érdeklik.

Ezen hírek szerint a délmagyarországi szerbeket proclamatiókban lázítják hazánk ellen, melyben azok felhívának „tegyék le az asót és kapát, ragadjanak kezükbe fegyvert és kést népük hagyományos ellenségei ellen, bárhol legyenek is azok. Előbb azonban siessenek leverni a Koszovái (Rigómező) ellenséget; azután majd eljö az idő felkeresni a fél millió szerb kinzó ellenségét is, felkeresni Zalánkeménél stb.”

Mint egy oly megyében megjelenő magyar lap, mely megye lakosságának egy nagyrészt szerbek képezik, kötelességünknek véljük, nézetünket a közlött hír tárgyában elmondani.

Előrebocsátjuk, hogy tudunkkal meggyünkben eddig izgató proclamatiók elterjesztve nem találtattak.

De ha az alattomban fondorkodó, és a belgrádi fejedelembuktatókra támaszkodó omladina, csakugyan reá vetemedett is a lázítás merényére, még ez esetben sem látunk komoly aggályra okot.

Bizalmunk szerb testvéreink józan-

ságában sokkal erősebb, semhogy feltételeznék miszerint egy ábrándpolitika cselszava által magukat elragadtassák; egymáshoz viszonyunk, közlekedésünk sokkal őszintébb, semhogy a közlött tényleg uralkodó békés egyetértést, egy még oly fellengzően irt harci kiáltvány megzavarhatná, a vizsaly magvát elhíntethetné. Ezenkívül a tényleges viszonyok az omladina kiható erejét is megbénították, és ma már egy két vezérpolitikus, hivatalvesztett elégedetlen, és az iskolapadjairól kikerült rajongó ifjún kívül, senkise álmodozik a megeremtendő nagy dél Sláviába hazánk alsó részeit is bevonnai.

Nyugodtan bizhatunk szerb testvéreinknek hűségében.

E bizalmunk csak azon vidék népe iránt válik kételkedővé, mely a határszéliken a Duna és Száván tul uralkodó áramlatnak közelről van kitéve; mely csak rövid idő előtt polgárosítottván az ország lakosai által vallás és nemzetiség különbség nélkül közösen élvezett alkotmányosság és polgári jogegyenlőség iránt még csak kifejtetlen érzékkel bír.

Távol áll tőlünk ezzel a volt határvidéki népek alattvalói hűségét gyanúsítani. A királyi trón és az uralkodó család iránti rendíthetetlen hűség a határvidéki népek minden időben kiváló erénye volt.

De egy szomorú mult megmutatta azt is, hogy a trón és fejedelem iránti hűsége dacára lelketlen izgatással, mily könnyen lehet e népet tévútra vezetni, idegen, hazaellenes czélokra felhasználni.

És ezért ma is szükségesnek tartjuk éber figyelemmel örködni, minden jelenlétben, mely hazánk déli megyeiben a belnyugalmat megzavarhatná. Ha a földmivelő nép nyugodt is, és hálás tudatával bír annak, mennyi jogot, szabadságot, önrendelkezési tehetséget nyert, és mily súlyos terheket vesztett polgárosítása által és ez okból nem tartunk attól,

hogy siet segíteni „legyőzni a törököt” és visszafordul elfoglalni Zalánkemént; de el nem titkolható tény az is, hogy sok oly elem van, a volt határvidéki részekben, mely kívülről belopódzó fondorkodásokra könnyen hajló, mely hazáját a magyar államban csak nehezen tudja feltalálni, és mely könnyen válhat idegen befolyás eszközevé.

Hogy az ily ámitók, esalók, bujtogatók serege a népet örvény felé ne sodorja, hogy alattomosan bujtogató, s a jobbnak és józanabbnak megfogalmazását akadályozó titkos nádályok cselszövényei a könnyen hívő nép között el ne burjánozzanak, erre kell ügyelni kormányunknak, hatóságainknak.

A törvény korlátain belül kell a balhiedelmeket eloszlatni, békés utón, az uralkodó szabadság és jogegyenlőség hatalmának diadalt szerezni.

Ott azonban hol vétkes törekvések honárlási irányban találnak felmerülni, hol az agitató gyanuja a legtávolabbról alkalmazható, megbocsáthatatlan bűn és tehetetlen gyöngeség lenne összetett kezékel nézni a fenyegető vész közeledtét.

A métely szaporodik.

Nem elég, hogy hazánk anyagi tekintetben mostoha viszonyok között sanyalódik, még társadalmi életünk tönkre tételen működünk.

A szélsőbal lapjának egyik mult heti számában két cikk jelent meg, (mely aljas szenvedélyvel, minő sem politikai, sem személyes tisztességre nem fér) Tisza Kálmán miniszterelnökünk és Horváth Mihály történettudósunk ellen.

A cikk írója az óhajtott hatást elérte, mert a közmegebotránkozás annyira felháborodott a főváros minden művelt köreiben, hogy az izgatottság a cikkek írója ellen telőpontját érte el.

Mindenki megvetéssel tette le az

„Egyetértés” azon számát, melyben a sértő cikkek megjelentek.

Megvaljuk szivesebben hallgatnánk e tárgyról, de mind vidéki lapnak hivatásunk, hogy a központban előforduló scandalumokról, mi is nyíltan elmondhassuk véleményünket s e tárgyban idézzük a „Pesti Napló” 38-ik számá következő nyilatkozatát:

„Politikus, ki nemzetének nagy lángeszét nem tudja megbecsülni, akkor sem mikor él, s a sirban sem; jellem, mely nem adódik kegyelettel a jellemnek, mely feddhetlen vala; párt, mely a nemzet egyértelmű s hangos fájdalmit tépi vakmerő beszéddel, s nem érez a néppel, hanem zaklatja, s zudítja gyászszertartás közben is rozsz indulattal: ily férfi, s ilyen párt nem tarthat igényt arra, hogy szavát meghallgassa nemzete, s hajtson reá, mert az ilyen lemondott a jövőről védkép és minden képen, mert így csak féktelen és romlott kétségbeesés cselekszik.”

Igazán megvallva szomorú, sőt kétségbeesítő a szélsőbaloldal azon eljárása, hogy mindentől botrányt csinál; sajtója durva rágalmaiktól hemzseg, szónoklata személyeskedő, gáncoskodó, vádol és gyanúsít, izgatása vissza nem riad az ámitástól, igérve nem teljesíthető dolgokat, s piszkolva népszerű nagyembereinket.

Ugyan kérdem! nem zúdult fel az olvasó közönség kedélyhangulata, midőn a szélsőbal közlönyében Tisza Kálmán és Horváth Mihály ellen írott pasquillok megjelentek.

Azt hiszem, sőt bizonyos vagyok benne, hogy mindenki undorral fordult el tőle.

A fővárosban a közvéleményt csupán csak Tisza Kálmán nevének tisztellete tartoztatta vissza attól, hogy népies satisfactiot nem rendezett magának.

Nem mondunk sokat, midőn azt mondjuk, hogy megvetés illi a közzé-

TÁRGYA

Részletek Nagy-Beeskerek történetéből.

(Folytatás.)

Azonban e körülmény, valamint ama másik is, hogy e korszakra néve szintegy hiányzik az egyenes adat, még távol sem bizonyíthatja az egykori római colonianak elvesztését. Sőt az sem bizonyíthatja elpusztítását, hogy Priscus Rhetor, Theodosius császár megbízásából követésében járván Hunniában követségi iratában róla szót sem tesz, noha bizonyos, hogy épen Beeskereken vagyis helyesebben Beeskerek táján haladt el. Hiszen ez esetre el kellene aztán tagadnunk mindama városokat is, melyeken ő keresztül haladt, de fel nem emlit, noha létök kétségbevonhatatlan.

A következő idöket is direct adatokban ugyanazon határozatlanság jellemzi, pedig a kérdés saját szempontunkból véve most sem vesztetheti el ingerét.

Csak magára az ősi Beeskerekre néve vagyunk azon helyzetben, hogy fenmaradásának bizonyosságát nem a leggyengébb érvekkel támogassuk, mi annál érdekesebb, minél elhanyagoltabb e tekintetben régi geographiánk.

Ugyanis az tényül emlittek, hogy az avarok és Nagy-Károly idejében több oly erősített hely állott itt még fenn, melyek már a rómaiak alatt léteztek, illetőleg általuk alapítottak. Egy fürge pillantat történeli területünk homályos abroszára legott sejteti, hogy Beeskerek helyén szükségképen kellett valami erődnök vagy erősített helynek léteznie. A helyszínrajzban egy jelentékeny hadtani kombinatiót ismerünk fel, mely vajmi jelentékeny fontossággal bírhatott a barbarok korszakában. Nevezetesen, mi az avarokat illeti, látjuk, hogy a tévesen római sánczoknak nevezett avar rhingek egyik körive Beeskerek átellenében a Tiszától a Dunáig húzódik el, mi által fedve volt a vidék délfelől. A Tisza balpartján már

nem vesszük észre a rhing közvetlen folytatását; mert a délről vagy délkeletről jövő esetleges megtámadás könnyen meggátolható a mocsáros, locsogós vidéken egyetlen erődítmény által azon a ponton, mely a Bega-Temes-köz stratégiai kulcsát képezte. E pont Beeskerek talaja volt, amint ez a vidék helyszínének imént vázolt physiognomiájából nyilván eléggé kitetszik. Ha most a tényeknél léteztetnek emlitett erősített helyek szemügyre vesszük, legott tájékozva lehetünk. Itt tárgyunkra vonatkozólag csak is Beguey-t emlitjük fel, mely így nevezetett a mellette elfolyó Begtől, azaz Begától. E Begueyre néve volna már érdekes megtudnunk, ha vajjon Temesvár avagy Beeskerek értendő-e alatta, ugymint melyek mindegyike a Bega mellett fekszik? Böhm Lénárt Beguey azonosítja a római Zambarával, ezen Zambarát pedig már előbb identifikálta Temesvárral, következőleg a Beguey alatt ő csakis Temesvárt érti. Már korábban állított hasonlót Severinus, támaszkodott rája Griselini, később Bárány, regisztrálta Preyer s déli vidékünk ez érdemteljes irodalmi bajnokától Lipcsében is acceptálták a real-encyclopadisták. Pedig valóban nem követünk el semmiféle szövegen erőszakot, sem nem fojtunk el bármimemű érvelt, ha mindezek ellenében azt állítjuk, hogy valamint Zambarának semmi vonatkozása Temesvárra, ugy Temesvárnak is mi vonatkozása sincsen Begueyre.

Csak arra kell emlékeznünk, hogy a Temest régente Tibiscusnak nevezték, egy emeltt fekvű római telepnek tehát minden valószínűséggel Tibiscumnak kellett hivatnia. Így Tubero (Schwandtner kiadása), midőn Dósa György lázadását leírja, Temesvárt mindig oppidum Tibiscanumnak nevezi és a Báthory István által segédül hívott Zápolya Jánosról azt írja, hogy: „magnis itineribus Tibiscum contendit,” ami itt egyértelműleg Temesvárral van véve.

Ez tehát eléggé bizonyíthatja, hogy Temesvár igen is lehetett Tibiscum, de nem Zambara, ám hogy másrészt Temesvár és Beguey közt sincsen semmi nemü

összefüggés, felderíthetni egy későbbkori hazai forrás alapján. Értjük Béla király névtelen jegyzőjének könyvét „a magyarok teitől”, melyben Beguey előkerül oly körülmények kíséretében, hogy ezek alapján egykori holkéudtára hitelesen következtethetni. Az érvelést csak az erőltethetné el, ha a krónikásnak egy szöveg helyére néve maradtánk bizonytalanságban s azért mindenekelőtt szükséges ezt, mely eddig a figyelmet ugyan csak elkerülte, megvilágitanunk.

Ugyanis az a kérdés merül itt fel, ha vajjon a Névtelen Beguey-je mint folyó- vagy pedig mint várnév fordul-e elő? Ő tudniillik előadván Glad tartományának Szoard, Kadocsa és Voja általi meghódítását, többi közt azt írja: Ex hinc egressi ad partes Beguey pervenerunt, et ibi per duas hebdomatas manserunt, donec omnes habitatores illius patriae, a Morisio usque ad fluvium Temes, sibi subjugaverunt. A kifejezés ad partes Beguey, melyre néve semmi lectio varians elő nem fordul a Schwandtner-féle kiadás és a bécsi császári könyvtár Codex Manuscriptus között, Szabó Károly által beget részekre lön fordítva, melyek alatt „a Bege, szójárásiilag Böge vagy latin neve után Bega folyó melléke értendő. A magyarítás, mint első pillanatra feltunik, egészen megfelel a nemzeti szólásmódnak, mely a tájakat ázsiai szokás szerint folyamok- és különös jelektől szerette elnevezni, amint elég példát birunk a Temesköz-, Körösköz-, Bodrogköz-, Szamosköz-, Muraköz-, Rábaköz-, Csallóköznek Etelek köz formájára alakított kifejezéseiben, vagy a Dunamelléke, Tiszamelléke, Vágmelléke, Garammelléke, Érmelléke stb., vagy pedig az Orbászág, Barcsáság, Nyírség, Szilágyság, Bakonyáság, Hanság, Kunság stb. féle maig is kedvencz kitételekben; mindazonáltal mégis egyszerű a tudós fordító- és glossatorra rábizonyítani, hogy a Névtelen textusát ekként fordítva, illetőleg magyarázgatva, némileg mégis csak anachronismusba jutott, a mennyiben t. i. ő ugyan a Névtelen nyelvében, de nem annak szellemében és értelmében fordított és értelmezett. Nem mondjuk ugyan, hogy a krónikás, ha vitalott helyével általán csak a Bega-folyó-melléket akarta volna népies szólás-

módban érteni, mindenesetre vagy melléknevet használnodott, vagy pedig a főnév mellé a fluminis jelzöt oda függesztendette volna, mit jobhára mindig tesz, — de mit lényeges gyanánt vitatunk, az, hogy Béla király jegyzője a Partes kifejezéssel diplomatikailag oly földterületeket ért, melyek a központtól nyerték el nevezeteket.

Midőn felemlíti a „partes Hung”, a „partes Nir” (másutt „partes Nyr”), a „partes castri Gumur”, a „partes Novgrad”, a „partes Budrug”, a „partes Beguey” és a „partes Kemej” (lévesen Remej), oly földterületeket ért, melyek nem a vidéktől, folyamoktól vagy egyéb természeti jelektől, hanem a központot képező váraktól nyerték elnevezést, s mint ilyenek oly politikai fogalmat képviseltek, mely a comitatus civitatis, vagyis a várispánság jelentményében birta synonymáját.

Ha ugyanis a régente létezett Comitatus Beche-nek némi gyér Nyoma oklevelesen csakugyan kimutatható, mint Szabó Károly biztosít, akkor persze magától dereng fel az anachronismus, mely a sejtés alakjában egybekötetésbe hozta a sz. Gellért csanádi püspök életirataiban előjövő Bees ispán, Comes Bech nevével. Spruner, a dicsérendő alaposágú Spruner, Beche-t oda teszi, hol most Beeskerek van, és ez is újabb biztosítékul szolgálhat arra, hogy nagyon jól van az Anonymus latin szövege Griselinél németre fordítva: „Arpad's Völker . . . waren in die Gegend von Beguey gekommen; hoképen nem a folyó értetik mint névadó, hanem a vár, mert hiszen ki van hagyva a különben grammatikailag szükséges névelő „der”, vagy a „von” helyett pusztán csak a sajátító esetű „der” használtatott volna.

Ennélfogva nem lehet kétkedni, hogy Beguey a Névtelennél mint erősített hely jó elő.

Ez így lévén már bizonyíthatni magából a szövegből Beguey fekvését is, ami egyzersmind annak bizonyítása, hogy Temesvár és Beguey közt nincs hasonlósági viszony.

(Folytatása következik.)

tett botrányt, tisztelet és ragaszkodás veszi pedig körül, a két pellengérré állított nagy hazánkfia személyét.

Öket ily czikkkel irásával nem kibebíthetik, minden megjelent sértő czikk, az illető czikkírója homlokát bélyegzi meg.

A nap sugarait, sárral bepiszkolni nem lehet. Az ily hangon írott czikknek reméljük nem képviselik a szabadsajtót, mert ha igen, akkor inkább nem kérünk belőle.

Horváth Mihály.

Budapest belvárosának képviselőjelöltje a polgári házasságról így nyilatkozott programjában:

„Az én meggyőződésem szerint az állam alapja a községek és ezáltal a családok összessége.

Ezekből származik az állam, ezek alkotják az állam alapját. Az én meggyőződésem szerint tehát az államnak nemcsak joga, de legszorosabb kötelessége is a maga létezésének, alapjának elemeit folyton evidenciában tartani, és e végből az anyakönyveket mind a kereszteléseknek, mind a házasságoknál a maga tisztviselői által vezetetni.

Ebből pedig mulhatlanul következik, hogy a polgári házasságnak nemcsak permissive, hanem mindenre kötelezőleg kell behozatni.

Még csak azon észrevételt vagyok bátor ehhez hozzá kapcsolni, hogy én paplétemre sem látok ebben legkisebb hátrányt sem az egyházra nézve.

Hiszzen csaknem magunk vagyunk már, t. polgártársaim, kiknél a polgári házasság még nincs behozva. Ott látjuk Belgiumot, melynél bizony katholikusság országát vándorlásaim közt nem találtam. Ott látjuk Franciaországot, Svájcot és Németországnak egyik-másik államát; ott van Olaszország. Mindenütt be van hozva a polgári házasság. És mi hátrány következett ebből be a katolikus egyházra nézve? A legkisebb sem. Hiszen mindenkinek szabadságában áll, miután a polgári hatóságok előtt a polgári házasságot megkötötte, elmenni az úr oltárához és azon hosszú, súlyos pályára, minő a házasság, lekérni az Isten áldását és lekérni azt azok által, kik arra hivatva vannak.

Az 1876. évi február hó 17-én tartott képviselőtestületi ülésben.

Deák Ferenc nagy hazánkfia elhunytáról megemléző polgármesteri beszéd és indítvány.

Tisztelt képviselőtestület!

A közel múlt napunkban egy mindnyájunk előtt tudva levő gyászos esemény következett be.

Kárpátoktól Adriáig, — sőt azontúl is — azon megdöbbentő hír terjedt el: hogy a nagy hazafi, a bölcs és nemeskeblű ember, ki életében csak is honának és az emberiségnek élt, nincs többé! Deák Ferenc nagy hazánkfia jobb létre szenderült! Hogy azon fényes csillag, mely csaknem egy fél századon át tündöklött hazánk borus egén, s fénye által tiszteletet gerjesztett nemcsak maga, de az egész nemzet iránt lehullott! — Lehullott, hogy letűnése után talán annál fényesebben ragyogjon!

E megdöbbentő hír gyászba borította az egész országot, s mély őszinte fájdalommal töltötte el nemcsak a honfi kebleket, de az egész mévelt világ azon fiainak kebleit is, kik a nagy halottat, hivatásszerű működése után, személyesen a történelemből vagy csak hírből is ismerték.

Nem czélem ezen alkalommal, — arra erőm és tehetségem is felette gyenge — hogy a nagy halott életét és honunkra nézve áldásos működését vázoljam; ezen szerencse és szép feladat a történetírónak jutandó osztályrésze, s csak is azt akarom jelezni, hogy midőn a nagy halott iránt, a Felséges uralkodó ház, a hazának minden hatósága, minden községe és fia, s az egész mévelt világ és annak hírlap irdomai iparkodott s iparkodik lerovni a hála és kegyelet adóját, s emléket megörökíteni: akkor e nemes kötelesség teljesítésében nekünk sem szabad hátramaradnunk, nekünk sem szabad utolsónak lennünk! Ugyanazért bátor vagyok indítványozni: „Hogy a nagy halott érdemei s pártalan jelleme iránt táplált elismerésünknek és soha nem múló tiszteletünknek, ugyszinte elhunytától, a nemzet gyászában őszinte részvételnéknél meggyőzően adjunk kifejezést, s ez által emléket mi is jegyzőkönyvileg örökítsük meg.”

„Egyidejűleg pedig, miután Torontálmegyének tekintetes törvényhatósága különben is szándékozik a nagy halott emléket megünnepegni és városunkban gyászistenti tiszteletek tartása iránt intézkedni: jelentessék ki, hogy a város képviselőtestülete és községe az ünnepélyben és gyászistenti tiszteleteken, a törvényhatósággal együttesen, egész odaadással részt venni s az ünnepélyesség fényének emeléséhez kitérőleg hozzájárulni óhajt; — mívegre keressetek meg Torontálmegye tettes törvényhatósága, hogy annak idejét meghatározván, azt velünk közölni sziveskedjék.”

Kévs ugyan, a mit e részben gyenge erőnkkel s a nagy halott dicső emlékéhez mértén tehetünk, de habár így is lerovjuk a hála és kegyelet adóját, ezzel csak is nemzetünket s önmagunkat tiszteljük meg; s elősegítjük ama nemes törekvést, hogy a nagy

halottra méltók legyünk, s az ő nemes működése és hasznos életéből példát véve, a hazának és emberiségnek javára élni soha meg ne szünjünk.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatván, Kulifay Lajos polgármesternek elnöke alatt, Kovács Agoston, Mencer Mihály, Szávits Döme, Stojics Sándor, Rósa Ignác és Plechl Antal képviselő urakból álló bizottság küldött ki, kik magokat az alispáni hivatalal érintkezésbe tévén az ünnepély díszének emelése tekintetéből a szükséges intézkedéseket megtegyék.

Az árvíz Ausztriában.

Bécsben a Duna már tényleg kiáradt. E kiáradás történetét az érkezett távirati tudósításokból következőleg állítjuk össze.

Tegnap reggel 5 órakor indult meg a jégzajlás, s a víz úgy a nagy Dunán, mint a csatornában folyást emelkedett. Kilencz óra 45 perczkor három ágyulövés hirdette a közeledő veszedelmet. Egy órával később hat ágyulövés történt a veszély nagyobbodásának jelzésül. A víz a Dunacsatorna nyílásán levő zárhajót játszva fölemelte, s a jégtömegek alatta jelentékeny gyorsasággal vonultak át. A nagy Dunán a Reichsbrücke oszlopainál a víz egész a rácszatig emelkedett, főtöréseket, hidromokat és összetört gerendákat sodorva magával.

Déli 1 óra 15 perczkor 9 ágyulövés az utolsó vészjelt adta meg, azt tudatva, hogy a kiáradás veszély közvetlenül küszöbön áll.

Pár perczre rá a víz a Lipót, Rossau és Erdberg külvárosokon kiöntött. — A nagy Dunán e közben a jég ismét megállott, minek következtében a víz a Duna jobb partján is kiöntött, s benyomult a Dunagőzhajózási társaság és a községi fürdő helyiségeibe. Az egész ártér gyorsan rohanó víz borította el, melyből csak a barackok teteje s a népfürdő hídja látszik ki. A császár-malmoknál a felelem és zavar rendkívül nagy volt, mivel a lakosság az ártéri töltés beszakadásától tartott.

A Reichsbrücke két oldala melletti barackok csak növeltek a veszedelmet, minthogy rajtuk a jégtömegek megtorlódtak. A fa feljő a hidra egyik parttól sem használható, minthogy a víz rajta keresztül folyik. — A víz emelkedésének gyorsaságáról fogalmat nyújthat azon körülmény, hogy a víz, mely 10 óra 3/4 perczkor a kiszálló lépcsőzetnek még csak második fokán állt, 2 órakor már két láb magasságban csapott ki a jobb parton.

Ettől kezdve esti 5 óráig a víz a Duna csatornában roppant gyorsasággal folyást növekedett, de ekkor, minthogy Freudenu közelében a védőtöltés magával sodorta, mintegy 5 lábnyit apadt. A II., III. és IX. kerület mélyebben fekvő utcáiban a víz már a pinczékbe hatolt.

Hét óra 30 perczkor a Lipót, Rossau és Erdberg külvárosok mélyebben fekvő részeit már egészen víz borította. — Nyolcz óra 50 perczkor a bécs-újhegyi csatorna kiáradása és a Laaerbergől lerohanó hóvíz következtében a központi temető valamint a temetői vas-pálya számára tervezett helyiség egész vízzel borított. Száz még száz sir berokkadt és számos sírhalom szétromboltatott. Az új nagy kriptákban a víz négy lábnyi magasságban állott, s ezen az ujjonnan temetettek hullái usznak. (A központi temetőbe való temetés eltiltatott, s a hullák ideiglenesen a szt. marxi temetőbe fognak temetni.)

Este 9 órakor a fenyegetett kerületek elhagyottak és üresek voltak. A lipótvárosi kerületi törvényszék épülete vízben állott; a foglyokat el kellett szállítani. A fenyegetett városrészek iskoláit már délután bezárták.

Deák Ferenc élettörténete s jellemrajza.

(Vége.)

Midőn felirati javaslata közzétetett, a nemzeti büszkeség elragadó érzetét szülte az országban, s maguk a bécsi lapok elismerték, hogy nincs senki a birodalomban, ki ezen okiratot meg tudná czafolni. A felirat egy új arany hulla lett, melyben a nemzet összes jogai újra megírattak. Tudvalevőleg a feliratot Bécsben rosszul fogadták, s a ráérkezett császári leirat újra elégtelenséget támasztott az országban, a két párt egygyé lett, határozattá vált, hogy a bécsi rendeleteknek nem engedtek, s Deákot bízták meg az elhatározás kifejezésére. E perctől fogva Deák személyesítette a hazát, vagy másként Deák Magyarország volt.

A második felirat sorsa hasonló volt az elsőéhez nem fogadtatott el és az országgyűlés 1861. év augusztus 21-én feloszlatatván, beállott a provisorium, miáltal az udvar mindent elkövetett, hogy Magyarország a birodalmi tanácsba lépjen. Ekkor írta Lustkand Venczel hírhedt munkáját, melyre Deák Ferenc „Adalék a magyar közjoghoz” czimű röpiratával felelt.

E műnél a magyar közjogi irodalom terén fontosabb, érdekesebb, s tanulságosabb nem jelent meg. Nem egyes kérdésekről, hanem az egész magyar közjogról, a nemzet politikai leteléről van szó. Deák Ferenc a közjogi főbb kérdéseinek fejtegetésénél szelleme egész nagyságában tündöklék előttünk, s ezért Deák Ferenc ezen munkája mindnyájunkra nézve politikai evangéliumként szolgálhat. Maguk a bécsi lapok mondták, hogy Lustkand Venczel nem azért részesült azon szerencsében, hogy Deák által czúfoltassék meg, mintha tudományos becsu munkát írt volna, hanem azért, mert hamis tanait és tévnézeteinek egész

rendszerét sokan magukévá tették, kik a közügyekben befolyással bírtak, s így szükség volt, hogy a magyar alkotmányjog leghivatottabb bajnoka lépjen síkra az igazság mindig győző fegyverével.

Vége 1865. tavaszán az udvar belátva eddigi kísérleteinek eredménytelenségét, de a körülmények által is nyomatva, újra megkísérelte a kiegyezést, ismét Deákhoz fordult, ki e perczben a Habsburg dynasztia sorsát tartotta kezében. Deák híres husvétli czikkében újra kifejtette elveit, s némi intermezzok után, mint a porosz háború, követve a nemzet zömét, megteremtette a kiegyezést, a dualismus ismert elvei alapján, melyek az 1867-ki országgyűlés által törvényekbe iktattatván, a magyar alkotmány legújabb alapját képezték.

Nem vagyok hivatva a kiegyezés fölött ítéletet mondani, ez a történelmi feladata, csak annyit jegyzek meg, hogy midőn elérkezett a várva várt pillanat, hogy a nemzet törvényes királyát megkoronázza, az osztatlan bizalom oda nyilvánult, hogy Deák Ferenc tegye fel a király fejére a koronát. Ő mint minden kitüntetés, úgy ezt is szerényen visszautasított. A miniszterelnöki székkel is megkínáltatott, azt sem fogadta el, hangosan szóló bizonyítványát adván annak, hogy tetteiben személyes érdek sohasem vezetett.

Deák Ferencnek 1865. utáni működése sokkal ismertebb az olvasó előtt, hogy sem ismertetni szükséges volna, mint országos képviselő öreg kora és fogyó ereje daczára egész a legújabb ideig részt vett az országos ülésekben, s csak mióta a betegség ágyához szegződ, volt látható széke üresen.

Ez képe Deák Ferenc életének főb vonalaiban vázolva.

Még néhány szót jellemzésére! Deák Ferenc a közvélemény szerint az ország első legmélyebb elméjű államférfia, kinek szava mindig döntött.

Nem azon élénk, nyugtalan, szünet nélkül újat teremteli törekvő lángész volt ő, mely Széchenyi tervről tervre hajta: Deákban mind a szellemi, mind az erkölcsi tulajdonok főjelleget a higgadt nyugalom, a mérséklet képezte, s ha volt benne hiány, az nem a szellem tüzes ábrándos tulcsaponságából, hanem ennek ellentétéből, a kifele törekvés hiányából származott. E hatalmas szellemben, mely az értelem mélységére, az ítélet élességére és alaposágára, a tudomány bőségére nézve még politikai ellenfeleinek közelismerése szerint is pártalan volt a hazában, nem volt semmi hiúság, semmi nagyravágás, semmi ambíció. — Ha ő egy kényuralmi államnak született volna polgárává, hol polgártársainak bizalma magányából ki nem ragadja, ő kevesektől ismerte, csak legközelebbi környezetétől csodálatva, minden kitűnés minden hírnév nélkül szállott volna sírjába. Nem kevésbé csodált volt ő a magán társaságban, mint a törvényhozás termeiben. Elmés, kedélyes társalgása nem kevésbé keresett volt a finom műveltségű hölgyeknél, mint a férfiak körétől, hol mulatságos tréfái, találó hasonlatai, talpraesett adomái, igazi magyar szellemben izletesen folytak ajkairól. Magánjelleme oly szeplőtelen, szeretetre méltó, mint ragyogó és példányszerű volt nyilvános élete: kik őt közelebbről ismerték, vagy éppen barátságával dicsekedhetének, nehezen tudták meghatározni, mi nagyobbnak benne, az ember-e, vagy a honpolgár.

Mint pártvezért, mi sem jellemzi jobban, mint Tóth Lőrincznek a pozsonyi országgyűlés idejéből fenmaradt következő rajza: „Holnap fontos ülés lesz, leirat érkezett Bécsből, melynek fogalmazása Pythia kétértelműségére emlékeztet. Nagy a zaj, a rendelkezés a teremben. Ki ne ismerné a magyar ellenzék fegyverzettségét? a hány fej, annyi vélemény, a hány katona, annyi vezérség igénylő. Egy férfi lép be a szobába; megjelenése neptuni hatással van a hullámokra. Kényelmes ül a pamlagra, mert a kényelmet szereti, szájbán szivar, ami kedves szokásának látszik lenni, s midőn már sokan, igen sokan kibeszélték magokat, és elmondák, ki mit tanult Kelemenből, Kövyből, Rotteckből és Bent-hamból, szólan kezd egyszerűen, világosan, olykor tréfásan; kezei alatt gyönyörű rendben pereg le a bonyolult gömbölyag, világos szavaira oszlik a kétértelműség köde; megmondja mitéren kell kezdeni a támadást, mi rendben kell állítani a csapatokat és útegeket. És a zaj elnémul a rendetlen tömeg hallgat, s nyugodtan széled vacsorához, miután mindent legjobban eligazítottunk.” És e nyárspolgár, ki így uralkodott az országgyűlésen, Deák Ferenc volt.

Ilyen volt mint pártvezér, mindenható befolyását soha pártja egy tagjával sem érezte; csupa kímélet volt még a gyöngék iránt is. Szónoklata nem olynemű volt, mely átvillanyozza, elragadja, szenvedélyre gyújtja a hallgatókat, mint Kossuthé; inkább meggyőzőleg, melegítőleg hatott a kedélyekre. Beszédei nem bírtak ugyan a magyar szónoklat ragyogó ékességével, keleti pompájával, de egyszerre világosították meg a tárgyat minden oldalát. Senki világosabban gondolkodni, gondolatait senki világosabban kifejezni nem volt képes, mint ő. Mit Guizot a híres francia író Washingtonról mond, szóról szóra reá illik Deák Ferenczre. „Nem volt benne — úgy mond — semmi önzés, semmi értelmi vetelkedés. Midőn ő diadalt aratott, elleneire nézve az sem vesztelt fogadás, sem általános kárhóztatás nem volt. Ő nem szelleme felsőbbségének, hanem maguknak — dolgoknak, s azok szükségességének nevében győzedelmeskedett. Nem tett semmit, miben nem hitte, hogy igaz, s joga van, úgy annyira, hogy teteiben semmi megalázó nem volt ellenére nézve; de volt azoknak mindig oly erkölcsi jelleme, mely

tiszteletet parancsol. Egyébiránt önzetlenségéről mindenki legbensőbbben meg volt győződve; nagy világ volt ő, melyben az emberek önként meg nyugszanak; hatalmas erő volt ő, mely a lelket magához vonja, s egyszerűsége érdekeltet is biztosítja, hogy sem feláldoztatni, sem eszközül kizsákmányoltatni nem fognak személyes és nagyravágó czelokra.”

Ilyen volt Deák Ferenc!

És most, midőn nagy szelleme elhagyta porhüvelyét, midőn nagy alakja bevonult a nemzeti dicsőség Pantheonába, hogy elfoglalja helyét a halhatatlanok között, adózunk emlékének a kegyelet érzetével, s adjunk hátat a gondviselésnek, hogy benne oly férfival ajándékozta meg nemzetünk, ki halála által ha sokáig betölthetetlen irt hagyott a maga után, de már előbb életével egy nagy házagot egészített ki. Ő rá alkalmazhatók Berzsenyi szavai:

A derék nem fél az idők mohatól,
A koporsóból kitor és eget kér,
S érdemét a jók, nemesek, s jövődő századok áldják.

Bizek Kornél.

Nagy-Beeskerek, 1876. febr. 24.

A hazánkban megjelenő nemzetiségi lapok szerkesztői soha sem osztották Deák Ferenc elveit, ellenlábásai voltak mindég, és opponáltak neki uton útfelén; Deák Ferenc pedig soha sem kímélte Mileticséket, és nem egyszer élesen támadta meg őket. De azért a „Zasztava” és „Albina” gyászkerettel jelentek meg Deák Ferenc elhunyt alkalmából, és elmondták érdemeit, pedig Miletics és Babes nagyon is nem magyar érzelműek.

A mivellet Európa sajtója gazdag volt a napokban Deák Ferenc érdemeinek elősorolásában; a lajthántulák magukénak is vallották Deákot; a Felséges királyi pártól kezdve, le a legszegényebb napszámosig az egész ország gyászolja a nagy hazafit; — csak Simonyi Ernő merészelt beszédel tartani Deák Ferenc érdemei lealacsonyítására.

Az immunitás, mely a törvényhozót óvja, okozta a durva merészséget; de ha Simonyinak immunitása van, melynek alapján az egész nemzet jobb érzelmét büntetlenül sértheti, nekünk is van szabad sajtónk, és ennek útján kimondjuk véleményünket, melyet milliók osztanak.

Csekély a mi szellemi erőnk Deák Ferenc érdemeinek esetelésére, de megtették ezt azok, kik arra hivatnak és képesek; elismerte azokat Ő Felsége a király; el Felséges asszonyunk, midőn ravatalnál térdre borult; elismerte a miniszterelnök, midőn a kormány nevében a ház asztalára tette le a törvényjavaslatot; és el a 400 józan képviselő, midőn a nemzet nevében törvénybe ígatta halhatatlan emléket; elismerte a mivellet Európa, midőn sajtó útján világszerte hirdette Deák Ferenc nagyságát. És mert nekünk is van annyi érzékünk, hogy megtudjuk különböztetni Simonyit Foxtól, röviden nyilatkozunk, áldjuk Deák Ferenc emléket, elismerjük nagy érdemeit, dicsőítjük szellemét, büszkélkedünk nevével, s boldogok vagyunk, hogy édes miénknek nevezhetni.

De jöhet csekély a mi szellemi erőnk arra is, hogy méltón kifejezzük megbotránykozásunkat Simonyi beszéde felett, van mégis annyi természetadta érzékünk, hogy Simonyi rút szavait ocsmányi rágalomnak tekintjük, személyétől pedig undorral elforduljunk, és ha a boldog emlékü nagy hazafi iránti tisztelet és az illem nem tiltaná, beszédjéről mást is mondanánk.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Valkány, 1876. február 10.

A mokriai nőgyelet e hó 9-én tartá bálját, mely fényesen sikerült. A tánc nagyon kedélyesen folyt (egész reggelig) s a tombola sokat jövedelmezett. Ha a szokásnak engedve bálkirálynót akarnék megnevezni, akkor csak a kortáncot kell kezeletembe felidézni, s munkám nagyon könnyű lesz, mert a szép virágkoszorúnak legszebb cameliája Laczkovich kisasszony volt. A többi szépségek közül említést érdemelnek Witter, Diemant és Frank kisasszonyok.

H. J.

Török-Kanizsa, 1876. február 17.

Hol van e széles magyar haza határán belül testület vagy polgár, ki nagy halottunk vesztessége feletti bánatát érezve a megmérhetlen csapás feletti keserű könyeket ne hullatott volna! Hisz a mienk volt ő, velünk és bennünk élt, osztotta egyaránt örömeink és fájdalmainkat, vigasztalt a balsorsban s magasztos eszméi és szavai elhangoztak hozzánk a messze távolba s erőt kölcsönöztek lankadni kezdő tevékenységünknek.

Ki ne gyászolná őt, századunk fénycsillagát s ki ne záródokolna az iránta való kegyelet és ezek sziveiből jövő tündetés alkalmához; még akkor is, ha ajkaink nyelve különbözött is. Deák Ferenc iránti kegyeletének fényes példáját adta a tör.-kanizsai ker. lakossága f. hó 12-én, midőn is nemzetünk nagy halottja iránti hálaadónkat róttuk le; nem volt különbség itt nemzetiség, nem vallás között, megszünt minden visszavonás, egyesült az elemek legkülömbözőbbje, hisz egy imát kellett elrebegni Deák Ferenczért. Vetekedett az elsőbbséget elnyerésében; az egész kerület küldöttségeket nemesített az előjárók vezetés alatt minden község, és szufolásig telt meg 10 órakor a r. k. templom. Az egyszerű ravatal, melyen babékoszoru volt az egyedüli díszítés tömegesen állta körül a gyászoló község, s minden szem könnyel telt meg. A közös fájdalom által egyesített község ez-

után 11 órakor netben vonult, agg görög ké mellőz má szertartást, m ség a harang szivében a p Nem ha helybeli olvas utáni napon tá tározatha men képét megven lelepezését ün

III

Európai olasz és osztr lasztása fölött utnak az álla és túlnan kuló a magyar hon vedéktörvény. részvények ügy ország békes francia válass egyezmény, a valasztások, a folyton élénk n sajtót.

IV

mei a magya- tek. Pejachevich natiója követke a közönség. Ma és Szell Bécs magyar bank bank coriphans érintkezik bü Wenckheim kir kel is. Az utob nik”, hogy a K sága uszitva e kézen tartani.

hogy orosz sz litásáról van sz ről azt írták a községekben be kik a szerb kö osztogatnak. S tokat harezol rokkal! A zse utasítást vett az díj is tüzélet vo fogatására. Az leti értesítve, no a határőrvidék országai és szav sürűbb való e belgrádi tanár k kívánsága szerin tes csapatot szer sereg előrsét ügynökök utazik a bosniai felkelés senek.

Szerbia. A Belgrádban com Parancs következ nitránál, a szerb ezer redif és ba Az északi hatal utasítottak, hogy egész befolyásuk gyakoroljanak pr nyaghatalom kép ben, hogy a Por át s ezzel még n Anglia szivesen le koronázza. Szerb gerütségg észlelte és Görögország nében. Belgrádban

Törökország mennyi bosniai s főparancsnokává n hassuniták, kik Ar nak, a csekélyszá akarták átengedni palotát. Erre a benyomult a palot nagy számban öss el, 22 ember súly Angol-, Orosz-, ország együttes le miniszter táviratlag mányozt, hogy a és küldje Konstantin sák sereleiket. A megtagadták a po A szultán András aláírta már az irád a jövedelmek egy való fordításáról s nek a hatalmak b szultán szűkebb kö egyéniség most elő gosításokat Török nagyvezér mindelőt pesa mind a hat nagy belí választ adott a többek közt kiemel mak is kövessenek szeről a hercegov Azon czéllől, hogy és Herczegovinában nek, a szultán a nag ül meg különös ref el Boszniában s Her lasszabadsága nem igazgatási rendszer szegényebb lakossá gése; a török és ne lőség az ingatlan t általános amnestia.

után 11 órakor csendes gyászt hirdető me-
netben vonult a görög kel. egyháza, hol az
egy görög keleti lelkész, ki minden funkciót
mellőz már évek óta, segédlettel végezte a
szertartást, míg a nagyszámú gyászoló közön-
ség a harangok zúgása között oszlott szét,
szívében a pótolhatlan veszteség tudatával.

Nem hagyhatom megemlést nélkül a
helybeli olvasóköri a gyászstani tisztelet
utáni napon tartott gyűlést sem, melyen ha-
tározatba ment, Deák Ferencz olajfestett arcz-
képét megvenni s a kör helyiségében leendő
leleplezését ünnepélyességgel egybekötni.

HETI SZEMLE.

Európai sajtó. Szellőztettek a déli vasut
olasz és osztrák-magyar vonalainak szétvá-
lasztása fölött folyó alkudozások. A tiszaí vasu-
tnak az állam általi megvétele. Lajthán innen
és túlnan különböző álláspontból mérlegeltetett
a magyar honvédelmi bizottság; a bélyeg- és jó-
vedéktörvény. Az angol trónbeszéd, a sueci
részenyék ügye, Bismarck enuntiatója Német-
ország békés hajlamairól, a keleti ügyek s a
francia választások, a romániai kereskedelmi
egyezmény, a csehországi tartománygyűlési
választások, a romániai miniszterválaság még
folyton élénk mozgalomban tartják az európai
sajtót.

Itthon. Deák Ferencz halhatatlan érde-
mei a magyar törvénykönyvbe cikelyeztet-
tek. Pejachevich gróf, horvát miniszter resig-
natioja következtében ez állás betöltését lesi
a közönség. Magyar miniszterek közül Tisza
és Széll Bécsben időztek, hogy egy önálló
magyar bank létesítése felől a bécsi nemzeti
bank coripháusaival bizalmasan értekezzenek;
értekeztek különben a külügyi hivatalnak,
Wenckheim báróval s az osztrák miniszterek-
kel is. Az utóbbi napokban azt írta a „Dzien-
nik“, hogy a Károly Lajos vaspálya igazgató-
sága utasítva lett száz vonatot katonaszállításra
készen tartani. Nevezett lap úgy vélekedett,
hogy orosz seregnek Hercegovinába szállí-
tásáról van szó. A mi volt határőrvédünk-
ről azt írták a „P. L.“-nak, hogy az ottani
közégekben belgrádi ágensek járnak körül,
kik a szerb köznéppel közli feliratú érmeket
osztogatnak: „Szerbek készen tartásotk magat-
okat harcra a szerbségért. Le a magya-
rokkal!“ A zsebelyi szolgabíró állítólag már
utasítást vett az érme beszoállítására, sőt
díj is tüzetelt volna már ki a gaz igazgatók
el-fogatására. Az „Ellenőr“ már egy hónap előtt
lett értesítve, hogy Miletics a Szerbségben s
a határőrvédőknél ágenseket utaztat. A magyar-
országi és szárvántúli szerbek között a mind
sűrűbbé való érintkezést állítólag Vitkovics
belgrádi tanár közvetíti. A belgrádi kormány
kivánsága szerint a mi szerbjeink egy önkén-
tes csapatot szerveznének, mely a szerb had-
sereg előrszékébe képezne. Legközelebb szerb
ügynökök utaztak déli Magyarországra, hogy
a bosniai felkelés támogatására erőket gyűj-
tsenek.

Szerbia. A „Granicar“ jelentette, hogy
Belgradban kommunisták lázadástól félnek.
Parancs következében március 15-én Sche-
nitranál, a szerb határ mellett körülbelül 18
ezer redif és basibozuk fog összpontosítani.
Az északi hatalmak belgrádi képviselői oda
utasítottak, hogy a béke fenntartása érdekében
egész befolyásukat latba vessék, s ily irányban
gyakoroljanak pressiót. Szerb részről egyik
nagy hatalom képviselője felkérte, járja köz-
ben, hogy a Porta Kis-Zvornik várát engedje
át s ezzel még nehány bosnyák kerületet. —
Anglia szívesen látná, ha ez alkudozást siker
koronázná. Szerb hivatalos körökben némi in-
gerültség észlelhető Románia ellen. A közle-
dés Görögországhoz fagyosan fogadtattat Athe-
nében. Belgradban tovább tart a kormányválság.

Törökország. Hussein Avni pasa vala-
mennyi bosniai s hercegovinai török haderők
főparancsnokává nevezte ki. — Az örmény
hassuniták, kik Angorában igen számosan van-
nak, a csekély számú anti-hassunitáknak nem
akarták átengedni a templomot és a püspöki
palotát. Erre a kormányzó fegyveres erővel
benyomult a palotába és a székesegyházba; a
nagy számban összegyűlt hívőket karddal üt-
te el, 22 ember súlyosan megsebesült. Francia-,
Angol-, Orosz-, Olasz- és Ausztria-Magyar-
ország együttes felszólalása folytán a külügy-
miniszter táviratilag felszólította a brüsseli
kormányt, hogy a 6 számúotletet hívja vissza
és küldje Konstantinápolyba, hogy itt előadhas-
sák szerelmeket. A törökországi görögök is
megtagadták a portának katonai adót fizetni.
A szultán Andrassy reformjavaslatát illetőleg
aláírta már az iradé, egy pontot kivéve, mely
a jövedelmek egy részének a tartományokra
való fordításáról szól. A törzstörökök dühöng-
nek a hatalmak beavatkozása ellen. Egy a
szultán szűkebb körű katonai kiseretéből való
egyéniség most először adott ezeknek fölvilá-
gosításokat Törökország helyzete felől, mit a
nagyvezér mindaddig nem mert tenni. Raschid
pasa mind a hat nagy hatalom képviselőinek írás-
beli választ adott a reformjegyzekekre; e válasz-
töbök közt kiemeli, hogy most már a hatal-
mak is kövessenek el mindent a maguk ré-
széről a hercegovinai felkelés befejezésére.
Azon czélból, hogy a lázadás által Boszniában
és Hercegovinában támadt bajok véget ér-
jenek, a szultán a nagy hatalmak kivánságán fel-
ül még különös reformok valóítását rendelte
el Boszniában s Hercegovinában: Teljes val-
lászabadsága nem muzelmánok számára; köz-
igazgatási rendszer a bérbeadás helyett; a
szegényebb lakosságok olcsó földek átenged-
ése; a török és nem török közt teljes egyen-
lőség az ingatlan tulajdon átruházása körül;
általános amnestia. Az általános és e különös

reformok életbeléptetésére egy törökökből és
nem törökökből álló választott vegyes bizottsá-
g fog alakítani.

A felkelés színhelyén. Ali pasa kö-
vetei, kik a felkelés színhelyére azért küldet-
tek, hogy a felkelőket fegyverletételre bírják,
azzal tértek vissza Mostárbá a pasához, hogy
a felkelők tovább akarnak karczolni,
s inkább kivándorolnak, sem hogy meg-
adják magokat. Boszniában ujjlag fegyveres
bandák merültek fel, s a tartomány békés la-
kosságát felkelésre szólították; ezeket a törökök
megtámadták s a határokon túllétek. E tün-
tetéseknek nyilván az a czéljuk, hogy a her-
cegovinai felkelőket bátorítsák s töleik a fel-
ajánlott reformok folytán a meghódolás gon-
dolatát is eltávolítsák. Egy zárai sürgöny pe-
dig azt jelenté miszerint a consuli ügynökök
azzal bizattak volna meg, hogy a felkelőket
a nagy hatalmak nevében szólítsák fel a fegy-
verek letételére.

Franciaország. Franciaország a vá-
lasztásokkal volt elfoglalva. A mozgalmak e
hét folytán érték el tetőpontjukat; a jelöltek
folyton szaporodtak, a választási beszédek,
program-manifestációk egymást érték. Ezek
között magasan kiemelkedik Gambettának Lil-
lemben tartott beszéde, melyben sok szellem-
dús van ugyan szónoki eleganciába öltöztetve, de
másképp az sem tagadható, hogy egy bizonyos
titkos clique rajongásainak nyilatkozata
az, mely Franciaország jövőjét úgy akarja,
miként azt Gambetta az ő beszédjében kifejté.
A conservatív nemzeti bizottság vagysis a bo-
napartisták központi választó bizottsága egy
újabb manifestumot bocsátott ki, melyben fen-
tartatik az ország határozati joga azon esetre,
ha a kísérlet újra kimutatná, hogy a kor-
mányforma nem kedvez másnak, mint a for-
radalmi szenvedélyek terjeszkedésének s nem
fér össze sem az erkölcsi haladással, sem a
munka fejlődésével, valamint a francia nem-
zet kül- és belbiztonságával sem. Blanc a
„Rappel“-ben az intransigens programját
tevé közzé, mely a radikálisokhoz nagyban
hasonlít. Gambetta február 14-én Bordeauxban
is beszédet tartott, melyben a szeptember 4-ki
kormány erőfeszítéseiről és a republicanusok
1848. óta tett haladásáról (vajh!) emlékezik
meg; védelmezi a balpárti politikát. Hétfőn
tartattak az utolsó választógyűléseket az or-
szágban, mert a törvény elrendelt, hogy a
választás előtti öt nap minden agitatio és moz-
galom nélkül folyjon le.

Anglia. Londonban most tárgyalja a par-
lament a Suezcsatorna-részvények megvásá-
rlásának ügyét. A közzétett kétkönyvből kitü-
nik, hogy a Khehive az ő 176,602 darab
részvényéért 3,976,582 fnt sterlinget kapott.
A Rothschild ház provisiója 99,414 fnt ster-
lingre rug. Más kisebb kiadások a vételért
4,080,000 fnt sterlingre emelik.

Spanyolország. A kortes trónbeszéd-
del megnyitották. A király azt mondá, hogy a
rosz tanácsokkal körülvevett s az ajulásig
gyenge herceg misem érhet el a harczterén;
ő maga sietni fog a harczterre, hogy a béke
helyreállítására közreműködjen. A külhatalmak-
hoz való viszonyt barátságosnak jelzé; a ki-
rály reményét fejezte ki, hogy a függőben
levő tárgyalások a vaticánai békés megoldást
nyernek. Don Carlos külföldön időző rokonai-
nak a maga helyzetét kétségbejéző színekben
tüntette fel s hajlandó volna Spanyolországot,
ha csak lehet, még a végső catastropha előtt
elhagyni.

Oláhország. A jelzett részleges minisz-
terválságból ugylátszik teljes miniszterválság
késül magát kinőni. A szerb kormány eddigi
megfeszített törekvései egységre lépni Ro-
mániával nem vezettek sikerre. Károly herceg
nem nagy érdeklél viseltek a szerb trónon
ülő „testvére“ iránt. Különös, hogy Románia
magatartását illetőleg felhívatatosan azt jelen-
tik Berlinből, hogy a román kormány békés
szándéka, a bosnyák felkeléssel szemben sem-
leges óhajt maradni s a Portának járó tribu-
tumot annak idejében megfizetni, habár an-
nak előleges megadására nem hajlandó.

HIRHARANG.

* **A jégzajlás** megyénk egyes helysé-
geire néve is veszélyessé kezd válni, tegnap
a jégtorlások következtében Toránán, Szent-
Györgynél és Kleknel történtek töltésszakada-
sok, s ha jól vagyunk értesülve, Surjánánál is
töltésszakadás történt, Becskereken a nagy híd-
nál tegnap egész délután nagy közönség nézte
a hatalmas jégtorlásokat, melyeknek eltávolí-
tásában halászaik nagy ügyességgel járnak
el, kiszemelik azon — sokszor nem is igen
nagy — jégdarabot, mely a többi jégtáblákat
feltartja, s azt helyéből kimozdítják, mire az
egész jégtömeg ismét neki indul. E perczben
értesülünk hogy az alispáni hivatalhoz érkezett
táviratok a viznek apadását és a veszély elmúltát
jelentik. A Tisza jege is eluszt már határunkból.

* **Városi közgyűlés.** A folyó hó 17-én
tartott közgyűlés alkalmával Kulifay polgár-
mester meleg szavakkal megemlékezvén Deák
Ferencz haláláról, a képviselőtestület elhatá-
rozta, hogy a nagy hazafi halála fölött érzett
fájdalmas gyászt jegyzőkönyvileg kifejezi,
továbbá, hogy a megyei hatóság által rende-
zendő gyászünnepeken küldöttségileg fog meg-
jelenni. Kár volt, hogy ez alkalommal váro-
sunk egyik veterán képviselője, egy helytelen,
magány ügyet bolygató felszólalásával, a pil-
lanat meghatottságát, kicsinyes kedvteliséggel
sértette.

* **Választás.** Jovanovits Sándor városi
aljegyzőnek lett megválasztva.

* **A megyei központi választmány** a
billei képviselőválasztást március hó 5-dikére

tüzte ki. Választási elnöknek Szőlőssy Ernő úr,
helyettesének Csavossy Gyula úr lett meg-
választva.

* **Steckhardt Pál,** nagy-becskereki
közs. tanító folyó hó 16-án, hosszas szenvedés
után jobb létre szenderült. Közel 10 éve ta-
nítói működése, ha nem is oly fény- és siker-
teljes, hogy a közönségnek oszttalan elismeré-
sében részesült volna: minden esetre olyan,
hogy volt pályatársainak szeretetét s köztis-
teletét minden tekintetben megérdemelte. Ter-
hes hivatásában meglelt ő mindent, mit helyze-
teben oly, minden oldalú mostoha körülmények
között tenni csak lehetett; s e tekintetben
Nagy-Becskerek, — ugyan soha sem elismeré-
st, sem dícséretet nem hajhászó — lan-
kadatlan buzgalmu, visszavonult, de jeles olva-
sói sítagságu tanfűrűt; a tanítótestület pedig ön-
zelen jellemű jó barátot vesztett benne. Amit
— különösen utóbbi időben — egyesek keserű-
tő szavai működéséből érdemellenül levontak:
azért jutalmazza meg őt az ég százaszorosán a
túlvilági életben, kesergő nejét s két kiskoru
áróját pedig e földön! Lengje körül porait
hátrahagyott barátainak s családjának emléke s
a sironituli béke!

* **Helyreigazítás.** Lapunk utolsó szá-
mában két fiatal úr, mint udvarias korcsolyázó
volt felemlítve, a nélkül, hogy az udvarias
jelző érthető lett volna. Miért a kérdéses hírt,
azzal egészítjük ki, hogy K. és R. urak Itte-
beről Szt.-Györgyre a végző korcsolyázók,
hogy onnét J. E. kisasszony számára virág-
csokrot hozzanak.

* **A magyar jogászyűlés** állandó
bizottsága, a hatodik jogászyűlés ülésnapjait
f. évi június 25., 26., 27. és 28-ára tűzte ki.

* **Jókai Mór** a szépirodalom körül
szerzett érdemei elismerésül a Felsőföldi a
Szent-István rend kis keresztjét nyerte.

* **Azon felhívást,** mely a nemzet
Deák emlékszórára adakozni szólítja fel, a
kormány azonnal közzé teendő, mihielyt a
Deák érdemeiről szóló törvényczikk a Felsőföldi
legmagasabb szentesítését megnyerte.

* **Zichyfalván** a lovak között kiütött
takonykór, a szabályszerű óvintézkedések meg-
tették.

* **Margitczán** a lovak között a rüh-
betegség uralg.

* **Firigyház** telepítvényes község a me-
gyéhez felyamodott, hogy Török-Kaniszához
csatolassék.

* **Szerb-Csanádon,** mint értesülünk, a
gör. kath. vallású lakosok tömegesen áttérnek
a görög keleti vallásra.

* **Franciafeld község,** a torontali vég-
vidéken, elhatározta, hogy még egy iskolát
állít, és a tanítók számát szaporítja. Eljének a
derek Franciafeldiek!

* **A fagy hatásáról** Ritthausen tanár
a kömigsbergi gazdasági egyetemen érdekes
felolvasást tartott. Szerinte a burgonya és répa
tápanyagai a megfagyás által semmi változást
nem szenvednek, s csak akkor kezdődik a
vegybontás, midőn a megfagyott gumók meleg-
gebb helyen felengednek. Ekkor sem romlanak
meg mindjárt, sőt eleinte még könnyebben
emészhetővé válnak, a mennyiben a kemény-
nyitótartalom egy része (mint egy 20%)
szőlőcukorra változik, mely vegyi változáson
a gyomorban ugysis minden keményítőt testnek,
mint első emésztési stadiumon át kell esnie.
A megfagyott burgonya és répánál helyt csak
arra kell ügyelnünk, hogy hideg helyen tar-
tassék, vagy azonnal, ha lehet, fűllesztve fele-
tessek, mert különben könnyen megrohad.

* **Az okserzü lövasalás.** A földmive-
lési, ipar s ker. miniszterium következő hirdet-
ményt teszi közzé! A helybeli m. kir. állat-
orvosi tanintézet az okserzü lövasalás elmé-
letének és gyakorlatának tanítását czélzó tan-
folyam rendeztetett be. Ezen tanfolyam f. é.
mártius, április és május havakra terjed ki;
az előadások, valamint a gyakorlati utmutató-
sok vasárnap és ünnepnapokon d. e. 9-től
11 óráig fognak megtartatni. Mi ezennel oly
megjegyzéssel tételük közzé, hogy az ezen
tanfolyamot látogatók semmiféle tandíjfizetés
által nem terhelhetnek, sőt ellenkezőleg a tan-
folyam befejeztével megtartandó díjazalásban
résztvehetnek és ezen esetben bizonyítványra
is tarthatnak számot. A tanfolyamot látogatni
óhajtók a m. kir. állatorvosi tanintézetnél jelen-
kezhetnek.

* **Drága borok.** A legdrágább és leg-
finomabb rajnai borok Bréma város tanácsháza
alatti pinczében vannak. A legöregebb és
„róza“ nevet viselő bor az 1624-ik évből
származik. Ezen kívül igen jeles bor tartatik
12 nagyobb hordóban, a mely hordók a 12
apostol szerint vannak elnevezve. Igen feltűnő
e hordók közt, hogy az iskaritói Judás tartal-
mazza a legfinomabb nektárt. A rózsabór
1624-ben csak 60 tallért ért, oxhoftját szá-
mlitva; ha 1624-től a töké, a kamatot és a
kamatok kamatait összeszámítjuk, a melyeket e
bor magában foglal ekkoráig, ekkor kiderül,
hogy e bor (i. e. egy oxhoft) 8600 millió fnt
képviselet, s annak minden egyes csejpe 4000
tallért érhetne. Ezen borból a német költők
királya 1823. augusztus 20-án 12 palacczkal
kapott ajándékba, a mi igazán méltó ajándék
volt a neccárral szellemileg foglalkozó Goethe-
nek! Egyébíránt ne csodálkozzunk igen a magas
árakon, mert a rózsabornak csejpe rendszeren
egy aranyal szokott ma is fizettetni. Ily áron
vett a német császár ügynöke is nem rég Bré-
mában rózsabort.

* **Egy híres paripa sorsa.** A híres
kancza, melyen Zubovics főhadnagy Bécsből
Párisba lovagolt és ezzel világhírré tett szert,
végrehajtás után elárvereztetik. A „Caradoc“
tudvalevőleg Bäuerle úr ménéséből került ki.
Bäuerle úr, ki egy ismert bécsi író és hírlap-
kereskedő fia, eddig az alsó-ausztriai földhír-

tokosok közt egyike volt a leggazdagabbaknak.
A neu-erlai jószág igazgatója volt és vagy
10 évvel ezelőtt elvette földesura özvegyét és
ez uton két jószág, tizenhárom bécsi ház és
800,000 ft. készpénz birtokába jutott. Idővel ez
a vagyon felszaporodott négy millióra; az uj-
erlai nemes európai hirre vergődött. Bäuerle
úr nem érte be azzal, hogy kitűnő sportsman
legyen, nemzetgazdasági érdemeket akart sze-
rezni és a „gründer“-ek közé állt. Alapított
egy részvénytársulatot és vesztett egy milliót,
azután több részvénytársulatnál igazgatótanács
lett, a börzén speculálni kezdett és elvesztette
a többi milliókat. Nemrég elárverezték fest-
ményeit, fegyvergyűjteményeit; az uj-erlai jó-
szágot Gizela főhercegnő szándékozik meg-
venni, legközelebb pedig újra kerül Bäuerle
úr ménese és itt többi közt „Caradoc“ is.

* **Sebesülés a szinpadon.** München-
ben a mult héten az „Utazás a föld körül
80 nap alatt“ című látványos darabban, azon
jelenet alatt, midőn az indusokat megtámadják,
a tusa hevében úgy megszebezték az egyik
áldiánt, (egy lakatos legényt, ki csak mű-
kedvelésből vállalkozott szerepre) hogy más-
nap a kórházban meghalt.

* **Frankel Leonak,** a párisi commune
miniszterének póre Bécsben befejeztetvén, a
budapesti királyi büntetőtörvényszék a bécsi
országos törvényszéket felhívta, hogy vádlottat
örizet alatt Budapestre szállíttassa. Ugyanc
törvényszék a külügyminiszterium utján a
francia kormányt is megkereste, hogy a to-
vábbi eljárás megkezdhetése végett, az eset
összes részleteit vele közölni sziveskedjék. —
Mint nyilvános vádló Kozma Sándor főállam-
ügyész fog szerepelni. A Bécsben megejelt
elővizsgálat alapján az államügyészesség Frankel
ellen a következő vádakkal lépnd fel: 1. A
communeban való részvétel. 2. A dominika-
musok meggyilkoltatásának elrendelése. 3. A
pénzügyi palota leégetése. — A budapesti
törvényszék azonban csak akkor léphet fel
önállólag, ha a magyar kormány már nyilat-
kozott az iránt, ha valjon a Páris felkelésben
való részvétel közönséges, vagy Angolország
példájára politikai bünténynek tekintendő? Ez
utóbbi esetben a pör természetesen magától
megszűnik.

VEGYESEK.

Asszonyok szövetsége párbajozó férjek
ellen. Lugoson két férfi (mindkettő férj)
összevesztett egy nő fölött, kinek mindketten
udvarollak. A sértést csak vér moshatja le,
mondák, és kimentek a közeli erdőbe. A se-
gédék már megadták a jelt, a felek már-már
összezsaptak, mikor egyszerre egy sereg pa-
raszt rohan rájuk botokkal, és szétugrasztja
őket. A dologban az a nevezetes, hogy a fér-
jek nejei tudomást vettek a „hütlenek“ heves-
vérségéről, s a fegyverzett parasztokat küld-
ték verük leütésére Deus ex machinának. A
félben maradt párbaj vége bizonyosan több
baj lett, hanem — otthon.

Különös házasság. Egy uri ember kö-
vetkezőket beszélt el a „Miskolcz“-ban: „Meg-
nősültem. Elvettem egy özvegy asszonyt, kinek
férjhez menendő lánya volt. Apám sokszor járt
házamhoz, szerelmes lett mostoha lányomba —
elvette. — És így atyám vőm, s mostoha lányom
mint atyám felesége anyám lett. Nem sokára fe-
leségem fiat szült, lett atyámnak sógora, nekem
pedig nagybátyám, ő levén mostoha anyám test-
vére; feleségének, azaz mostoha leányomnak
is egy fia született, ki természetesen öcsém és
mint leányom fia egyszerre, unokám is volt. Fele-
ségem, mint anyám anyja, nagyanyám volt, s
így feleségem férje s unokája voltam egyszerre,
következőképp mint feleségem férje, önmagam-
nak nagy apja voltam.“

Patti Adelina háladatossága. Bel-
giumban, Lüttichben a híres művésznő énekelni
fog. E vállalkozásának érdekes története van.
Mikor ő, mint igen fiatal leánya, először uta-
zott Amerikába, hajótörést szenvedett. A 47
személy közül — ha igaz — csak 3 menekült
meg, s ezek egyike segélyével Patti Adelina.
Két év előtt Lüttichben járván, fölkereste meg-
mentőjét, ki hordár lett s szegényesen élt öt
gyermekével. E gyermekeknek a művésznő
azonnal szép összeget adott, s atyjuknak pedig
azt mondá: „Ha szükséged lesz rám, csak írj
nekem, hisz adósod vagyok!“ Paczand, ki je-
lenleg a hordárok előjárója levén, az elaglott
hordárok számára nyugdíjalapot akar létrehozni,
s e czéla hangversenyt rendez, fölkerette Patti
is a közreműködésre. A művésznő sz.-pétervári
s berlini útja bevégeztével ígérkezett is a meg-
jelenésre, s énekelni fog Lüttichben.

IRODALOM.

A „Vasárnapi ujság“ február 20-ki
száma következő tartalommal jelent meg: Deák
Rátóton (képpel). — Elvirához. (Lamartine
költeménye.) — „A csudalatos történet.“ (El-
beszélés Bakasy Sándortól.) — Deák temetése
(képpel). — Rajzok az egyesült-államok-
ból. Láng Henrikől. — A legszigorúbb és
leghosszabb telek földrésznünkön. Sámí Lajostól.
— Sirogoff Mihály utazása. (Verne legújabb
regénye, képpel). — „Hírlapvasolások.“ Fő-
városi tárca Borostyáni Nándortól. — Deák
életéből. — A Deák-család. — A hétről. —
Irodalom és művészet, stb. rendes rovatok. A
„Vasárnapi Ujság“ e heti számából egyes pél-
dányok 20 krért megrendelhetők. Ugyancsak
a Franklin-Társulat kiadó-hivatalában (Buda-
pest, egyetemutca 4-dik sz.) megrendelhető:
a „Képes Néplap“ legocsóbb hetilap a magyar
nép számára, mulató és tanulságos tartalommal
s a hazai és külföldi politikát tárgyaló rendes
rovattal. Előfizetési ára félre csak 1 ft.

A Deák-albumokból egész könyvtár fog kikerülni. Ráth Már nagy, díszes emlékkönyvet ad ki Deák Ferenc életéből; a könyvbe a dolgozatokat kitűnő írók, s az illusztráló képeket kitűnő festők készítették. Wodianer F.-nek Rózságyi Antal szerkesztett albumot, dolgozó társai: Hatala Péter, dr. Fischer Lajos, Keszler József, Szana Tamás, Balás Sándor, Komócsy József. A Deutsch-féle intézet Tórs Kálmánt nyerte meg albuma szerkesztésére. A szerkesztőkönkívül irnak még bele Jókai Mór — Szilágyi Sándor, Hegedűs Sándor, Fisi Imre, György Aladár, Szatmáry György. — A Francin-társulat is hódol a kegyeletnek, és szintén ad ki albumot, melynek tartalma a következő: Deák Ferenchez, dicsőletmény. — Deák F. terjedelmes élet- és jellemrajza. Deák Ferenc mint szónok. (Politikai és esztétikai tanulmány.) — Az öreg úr. (Genre-kép) — Kortársak ítélete... — Régi és újabb költemények. — Aranymondatok Deák F. beszédei és leveleiből. — Adomák Deák F.-ről. — Adomák Deák F.-ről és D. F.-től. Az utolsó órák története... — Deák F. temetése s a nemzeti gyász egyes mozzanatai. A tiszta jövedelem 10% az irói segélyegyletnél és ennek céljaira Deák-alapítvány címmel fog lőkésítettni. Előfizetési ár 3 frt, pompás díszkötésben 5 frt. Ki hat előfizetőt gyűjt, az tiszteletpályányt kap; ki tízet, az díszpályányt ki huszat, az a tiszteletpályányok mellett még Deák F. nagy arcképét is megkapja. Az előfizetők nevei az album végére kinyomatnak.

Aigner Lajosnál Budapesten megjelent és hozzánk beküldtek a „Magyar könyvesház,” újabb füzetei: „Egy cserepap naplója,” írta Virághalmi Ferencz. — „Phaedrus, Augustus szabadosa,” fordította Sárváry Jakab. — „D'Aurebonne Marquisé,” írta Pont-Martin, fordította Csukássy József. — „Képek a közép-korból,” írta P. Szathmáry Károly. — „A Wallisból,” beszély írta Struensee, fordította Batta H. Szilárd. — „Mély titok,” írta Gaskellé, fordította Csukássy József. — „Lord Byron élete,” írta Castelar Emil, fordította Várnay Géza. — Egy-egy füzet ára 20.

A „Torontál” távirata.

Budapest, 1876. február 24-én, reggeli fél 11 óra. A Duna kiöntött, kirakódó házak már üles vízben, katonaság és a nép a várba költözik.

TÖRVÉNYTEREM.

A n.-becskerekéi e. f. kir. törvényszékénél f. é. február 23-án nyilvános ülésben következő perek előadottak:

Előadó: MIHAJLOVITS SÁNDOR, kir. törv. bíró.

6267. sz. 1875. — Szávits Dóme ügyvédnek, Milettis Bombacilla Julka, és társa ellen, 601 ft. 28 kr. ügyvédi munkadíj.

6412. sz. 1875. — Reiner, Ormódy és társainak Oblat Sándor ellen, kukorica kötések kiadása iránt.

72. sz. 1876. — Bonert özevgy Anbauer Zsuzsannának, Anbauer Erzsébet ellen, 1600 ft. iránt.

361. sz. 1876. — Nagy-becskerekéi árpanéztárnak Fekettis Théréz és társai ellen, 314 ft. 14 kr. iránt.

773. sz. 1876. — Trifunygatis Radának, Sztrajnyty Jozca ellen, 480 ft. iránt.

825. sz. 1876. — Rakits Lontának, Gyurkin Anta és Gyula ellen tulajdonjog iránt.

826. sz. 1876. — Czevanov Gyukits Milának, Mihajlov Julianna ellen 1/4 telekfeld birtoka iránt.

Előadó: MOLNÁR ISTVÁN, kir. tszéki bíró:

5705. sz. p. 1875. — A n.-becskerekéi takaré- és előleg-egyletemek Fellingner Péter zichyfalvi lakos ellen, egyetemleges fizetési kötelezettség iránti pere.

6262. sz. p. 1875. — Dragan született Gruin Jelenának Gruin Milka nagy-gáji lakosnó elleni a nagy-gáji 68. számú tjkönyvben ingatlanok felerész örökség kiadása iránti pere.

Közgazdaság.

A szab. kir. Szeged városában tartandó 1876. évi magyar országos ipar-, termény- és állatkiállítás szabályzata.

- Ezen országos kiállítás a nagyméltóságú magyar királyi földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter urnak fővédnöksége, Szeged város köztörvényhatóságának főpártfogósága, Magyarország több törvényhatóságának és egyesületének pártfogása alatt áll.
- A kiállítás szellemi részére, nevezetesen az intéző és vezénylő közegek közötti érintkezésre vonatkozó levelezések a föntírt közegek közbejöttével alkotott országos kiállítási bizottsmány elnökségéhez Szegeden* intézendők.
- A kiállítás kezelési ügyeire, bejelentésekre elhelyezésekre s egyéb cselekvő intézkedésekre, valamint felvilágosításokra vonatkozó levelezések a föntírt bizottsmány kebeléből alakult „Végrehajtó-bizottság” elnökéhez Szegeden* intézendők.
- A kiállítás Szeged városban a buzatérn épült főreáltonda palotájában 5400, az előtte levő ligetben 2000, a mellette levő téren 10,000 s a közellérő Tiszaparton 2600, összesen 20,000 □ méternyi téren, s szükségszerűleg ezen téreken emelendő ideiglenes épületekben rendeztetik.
- Magyarország és kapcsolt részeinek arra méltó minden mű- és terményezikre, úgy az állatok a kiállításra elfogadtatnak; kizárva csak a gyors romlásnak kitett anyagok és robbanó tárgyak vannak.
- A bejelentések ezennel megnyitván, 1876-ik évi május utolsójog fogadtatnak el; a térbeosztás megtörténte után érkező bejelentések figyelembevételére nem vállalhat szavatosságot a bizottság.
- A kellő időben bejelentet tárgyak 1876-ik évi július 15-étől ugyanazon hó utolsójog küldendők be; későn érkezett tárgyak elhelyezésére néve a bizottság nem szavatol.
- A megnyitás augusztus 20-án délelőtt 9 órakor, a bezárás szeptember 10-én délután 6 órakor történik.
- A kiállítás ügyi rendkívüli országos vásárral lesz összekötve, amely vásár a consulátusok után nemzetközivé tétetik.
- A kiállított általános értékű vagy közhasznú tárgyak a bizottság által részben megvásároltatnak és kisorolatnak, mire néve külön szabályok alkotvak.
- A térjég fele a tárgyak bejelentésekor, másik fele a tárgyak beküldésekor fizetendő; és pedig: a palotában szabadon álló terek 4, falmelletti 2, faltér 1 ft-nyal; az ideiglenes épületekben 2 ft, a színekben és szabad udvarban 1 forintnyal □ méterenkint. Beigazolt szegényeknek a térjég felében vagy egészben elengedhető; nagy tért igénylő kisebb értékű, s kis téren elhelyezhető nagy értékű tárgyak díjszabásánál a bizottság mértékszerűleg eltérhet.
- Folyó asztalokat a bizottság díj nélkül ad. Szekrények, állványok a fél kívánatára mérsékelt áron a bizottság által készíttetnek. Ezek díjanak fele előre, másik fele használatba vételkor fizetendő. Szabadságban áll a félnek saját szekrényt használni; ezen esetben annak rajza a bizottsághoz beküldendő. A gépekhez szükséges gőz-, víz- és gázmozgató erőket a bizottság díjtan adja.
- A szállítási és egyéb szokásos kedvezmények kieszközölésén tul gondoskodik a bizottság, hogy a vendégek ingyen elszállásoltassanak. Közös beszállító, esomagaló, felállító és gondozó közegek szerveztettek, amelyek egész a tűzbiztosításig s esetleg visszacsomagolásig minden ellátást teljesítenek. Ezen szolgálmányok a felek által részben vagy egészben igénybe vehetők, de nem kötelezők. Az ezekért járó mérsékelt díj a kiállítás bezártakor fizetendő.
- A rendezésre néve 16 csoport, ehez képest a rendező-bizottsmány 16 szakosztályt a alkotott. Általánosságban a láncolatlan rendezés olyformán állapított meg, hogy a csoportok külön jellege kellőleg óva legyen.
- A csoport-beosztás a következő:

- Erdő-termények és félkészítmények, nehezebb faipar.
- Bánya-termények és félkészítmények, nehezebb ércipar. — Nemkülönb: üveg, gyurma, agyag és kőipar.

- Mezőgazdasági termények és félkészítmények.
- Malomipar és élelmi czikkek.
- Szesz-ivar, borok és egyéb szesz italok.
- Fonó szövő-ivar, ruházati tárgyak.
- Háztartási és bútóipar.
- Vasipar.
- Nemes érc, nemes kő- és fémpipar.
- Bőr-, csont és kacsucuk-tárgyak.
- Műipar és kézműipar tárgyak, építészeti rajzok és tervek.
- Közművelődési tárgyak, tanszerek, tudományi és szépművészeti tárgyak.
- Gazdasági eszközök, iparos szerszámok, kézi gépek.
- Gépek, gőz-, víz- és léörő.
- Halászlati, hajózási és vízipépítészeti tárgyak.
- Állat-tenyésztés, állat-kiállítás.
- A bírálókat az országos kiállítási bizottsmány és a kiállított közbejöttével alkotandó bíráló bizottság által fognak végrehajtatni.
- Jutalmul a kiállításához becsajított minden tárgy tulajdonosa egy emlékkéremet nyer: kiváló tárgyak érdeméremet, s a kitüntetést indokló díszokmányt nyernek.
- Kiállítottok s ezek munkásai, valamint a rendezésnél közreműködő tagok állandó szabadjegyget nyernek. A látogató közönség részére 50 kros egyszer érvényes bemeneti jegyek adtatnak, beigazolt munkások és 14 éven alóli gyermekek félárú jegyeket nyernek. Ünneplés alkalmakkor a belépti díj 1 frt leend.
- Minden kiállítónak joga van külön képviselőt tartani; azonban a bizottság már eleve gondoskodott egy általános képviselőről is. Közölnyül az „Alföldi Iparlapot” választotta.
- A kötelesegeiknek eleget tett kiállítottok tartoznak tárgyaik eltávolítására néve szeptember 20-ig intézkedni. 30-ig el nem vitt tárgyak a tulajdonosok teleré beraktároltatnak.

Apróságok Deák Ferencről.

Csak annyiban apróságok, mennyiben kis történetek; de sokat érnek, mivel visszatükrözik a nagy ember magas elméjét, jó szívét, egyszerű lényét, mint ahogy a kis harmatesópp is vissza bírja tükrözni a nagy napot.

Az „Angol királynő”-ben nincs szoba, melyben annyi ember fordult volna meg, mint az övében. Egyik jött tanácsért, a másik segélyért. Egyszer egy Mexicóban járt szakácsnó azért folyamodott hozzá, tartana beszédet mellette, hogy ő a maga mexicói hátralékát megkaphassa. Másik azt kérte tőle: eszközölne ki nagy befolyásával, hogy ő is nyerhessen legalább egyszer a lutrin. S Deák még az ilyenekkel sem bánt ridegen; ő mindenivel a szeretet mosolyával beszélt. Egyszer meg beállit hozzá egy vidéki csizmadia. „Nagy hazafi! — mondja neki, — én boldogan élek a családommal, s megelégedésünknek nem is volt egyéb hiánya, mint hogy eddig nem láthatuk a haza legnagyobb emberét.” Deák megköszönte a nagy rokonszenvet s kezet fogott. „Feleségemnek is volna egy óhajta: szeretnék megcsókolni egyszer! — Deák intett, hogy nem bánja. Nem valami fiatal s nem is valami szép asszony lépett be, de az öreg úr türelmesen oda nyujtotta neki az arcát — had teljék kedve! „De még gyermekeim is szeretnék megcsókolni a kezét.” Azt is megengedte, s másnap a család örömben uszva ment haza.

Legderekkab a „tisztelőtes úr.” Hosszú fekete kabátban, sima arczal nagy hajlongások közt kopogtat be s így szól: „Pártfogását kérem, aram! Írtam egy czikket, de mivel a szerkesztőket nem ismerem, nagyságodat kérem, eszközölje ki megjelenését.” De ellébb olvasnom kellene a czikket, hogy aztán ajánlhasam. „El is hoztam s itt hagyom.” Azzal megint mély hajlongások közt távozott.

„Bontsd csak föl, — mondá az öreg úr egy nála levő hű barátjának, — s olvasd a czimet.”

A képviselő olvassa: „Kárhóztatása Deák Ferencnek.” Ép ez időben sok méltatlan czikk jelent

meg ellene egy lapban, fenyegető, névtelen levelek írtak az „Angol királynő” miatt, s a képviselő a czikk címén felboszankodva mondá: „Mindjárt utána megyek a megfogom az arczálat!” „Soha se menj, — csilapítá az öreg úr, — hanem olvasd a tartalmát.”

Az a tartalom pedig a magasztalások szőzárja volt ama nagy hazafira, ki a nemzet hányatott hajóját bölcsen vezérelte a révpartra. Egyszersmind Araráttheynek is volt benne nevezve, melyen a szabadulás bárkaja kikötött. S következett a fordulat:

„Kárhóztatunk kell azonban e nagy hazafit, e nagy bölcsöt, hogy mért nem házasodott meg s mért nem nevelt a hazának egy pár magához méltó fiát!”

„Szegény jó embert! — jegyzé meg az öreg úr — szintül hiszi, hogy az alma csakugyan nem esik messze fájától, pedig ha az a fa épen hegyen, (tegyük föl az Ararátton) áll, akkor a gyümölese nagyon is messze gurulhat tőle.”

A „Deák-kör” akkoriban a háznégyszögben volt s egy szép holdvilágos éjjel szokás szerint öt-hat képviselő kísérte az „öreg urat.” Az „Angol királynő” felé befordulva, Deák megpillant egy szegény kis lánykát, amint egy bolt lépcsőin alszik, az egyik kezét kitarva. Rögtön benyult a zsebébe s két hatost tett a lányka kezébe. A többiek is mind tettek s azzal haladtak tovább. De az „öreg ur” hirtelen megállt. „Még sem jól tettük azt. Valami rossz féltő megláthatja a kezében s ellopja, vagy ha fölébred, szétgurul a pénz s mi jótét helyett bajt okozunk neki.” Vissza ment tehát s fölkelte a kis alvót: „Lányom!” Kéz van a markódban, vidd haza! Mindig nagyon szeretted a gyermekeket. Híres arczképe jövedelmét is az árvák adta, kiknek javára az sok ezer forintot is jövedelmezett.

Nagy társaság ült szobájában, midőn bekopogtatott egy csinos fiatal lány. Az öreg úr fölkel s a másik szobába ment vele. „A lány elprútt, — mondá egy képviselő — kapjunk ki az öreg uron!” Ki is kaptak, mielőtt a lány — ismét prúvta — eltávozott. „Bóhók! — mondá az öreg, — én e lányok hitelezője voltam. Svajczi leány, kit Pestre hívtak egy családhoz, de mert oda hetekig nem állhatott be s pénze elfogyott ez idegen földön eljött hozzám, (az egyedülhöz, kinek legalább híret hallá Pesten) s kért tőlem kölcsön negyven forintot, adtam neki, s lássátok, ép most meghozta. Ritka eset.”

Az bizonyos, hogy Sőtörön született s Kehida csak kedves lakhelye volt a negyvenes években s pár évig a forradalom után. Szép ősi jóság volt az a Zala kies völgyében, fele erdő, másik fele szántóföld, rét, szőlő. Volt egy vízi malom is, melyben Deák sokszor szívesen beszélgetett a molnárjagzával. Patriarkhálisan éldegélt ott a híres ember. Gazdatisztjével egy asztalnál ebédelt, s volt egy gondos, pontos gazdaszönya, meg egy inasa, a kikhez ő mindig igen jó volt. Jó volt különben még a két kecsi-lóhoz is, melyeket nem engedett soha sem sebesen hajtani. El is hízta azok a jó abrakról, meg a lassú járástól. Az urilak még az ünnepeit hazafi nagyanya (született Hertelendylány) idejében épülhetett. Homlokzatáról szép kilátás van a völgybe s egyik szárnyában volt a könyvtár, mely két szobát foglalt el, az alvó szoba, ebédlő, néhány vendégszoba, a másikban a konyha, éléskamra, cselédszobák. Telen nagy tuskók égtek a kandallóban. Vendég majd mindnapig érkezett, rokonok, barátok, szomszédok, melyek tisztviselők, kiknek a házi gazda adomákkal szolgált. Csak akkor politizált igazában, ha országos hírvendégei voltak. Nyáron a nagy kertben sétálgatott sokat vendégeivel. Szerette Kehidát, s midőn gr. Széchenyi István Döblingből 125,000 frtot ajánlott érte, (csak hogy a nagy hazafit az ország központjába juttassa, hol jobban élhet a „szerencsétlen hazának”), egy ideig vonakodott is eladni ősi birtokát. Később maga is belátta, hogy Pesten többet tehet s évi járadékért (hatszáz arany) adta át birtokát gr. Széchenyinek, a kinek fia ismét tovább adta, míg ma a birtok újra kegyeltes kézen van. Mikor Deák onnan elköltözött, sirt a ház és a falu népe. Olyon szomorú volt az a búcsú, mint egy temetés.

H I R D E T É S E K.

194. sz. polg. 1876. (17—33)

Hirdetmény.

A nagy-becskerekéi kir. törvényszék részéről közhírré tétetik, hogy Zsvojnov Mladen nagy-becskerekéi vegyeskereskedő ellen, annak saját kérelmére a csőd elrendeltetvén, hitelezők összejevetelére 1876. évi márczius 15., 16. és 17-ik napjai tüzetnek ki határidőül; ideigl. tömeggondnoknak Franz J. nagy-becskerekéi kereskedő, perügyelőnek pedig Krsztits János nagy-becskerekéi ügyvéd neveztetik ki.

Felszólítatnak mindazok, kik a fennebbi csődtömegeből bár mily jogczimmel valamit követelnek, hogy keresetüket a csődtömeg ellen a fentkitűzött határidőre ezen kir. törvényszéknek annál bizonyosabban adják be, mivel később beadott követeléseiknek hely nem fog adatni.

Kelt a nagy-becskerekéi e. f. kir. törvényszéknek 1876. évi január 15-én tartott cs. üléséből.

Várady Mihály, kir. tszéki elnök.

706S. sz. 1875. (16—33)

Arverési hirdetmény.

A nagy-becskerekéi e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Lapadat Márkó végrehajtató részére 30 ft. és járuléka kielégítése végett Milován Folyán végrehajtást szenvedettől lefoglalt a R.-Szárca községi 220. sz. tjkönyvben felvett házból alperest megillető s 300 fira becsült jutaléknak tulajdonjogára úgy a tulajdonnál felvett külsőségnek 560 fira becsült felerésze néve a bírói arverés elrendeltetvén, ennek r.-szárcai községházánál leendő eszközése végett első határidőül 1876. évi márczius 11-ik, szükség esetében második határidőül ápril 11-ik napja, mindenkor délelőtti 10 órakor tüzetik ki azon kijelentéssel, hogy az

első árverésnél a fennebb körülírt ingatlan javak csak a becsaron, vagy azon felül, a másodiknál azonban becsaron alul is eladatni fognak.

Az arverezni kívánók tartoznak bánatpénz gyanánt az ingatlan becsértékének 10%-át az árverezőnél letenni, a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, az árverési határnapokon azonban a kiküldött végrehajtónál megtekinthetők.

Egyszersmind pedig azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi hatóság székhelyén vagy annak közlemben laknak, felszólítatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésük végett ezen hatóság székhelyén lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentsek be, mert ellenkező esetben a részükre Protits Sándor ügyvéd személyében kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre a perrendtartás 433. és 466. §-hoz képest felhivatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykereseteiket e hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Jelen árverés foganatosításával Marianovich János, kir. bír. végrehajtó jelentéstétel kötelessége mellett megbízatik.

Kelt a n.-becskerekéi e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1876. évi január 5-én tartott ülésében.

506. sz. b. v. k. 1876. (18—33)

II. árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a n.-becskerekéi kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1875. évi 1462. sz.

a. kelt végzésével a nagy-becskerekéi kir. kincstár uradalom részére Grob Ágoston tulajdonnál felvett n.-becskerekéi 416. és 2193. tjkönyvi számú ingatlanságokra néve elrendelt első árverési sikertelen lévén, a második árverés f. é. február 17-ik napjára tüzetelt ki.

Kelt N.-Becskereken, 1876. évi január 18-án.

Marianovich János, kir. bír. végrehajtó.

Házeladás vagy bérbeadás.

Az azelőtt Frank Erzsébet-féle écskai tagás ház és magtár, kedvező feltételek mellett a „Torontál” megyei takaré- és hitelbank” által szabad kézből eladatik vagy bérbe adatik. — Ajánlatok a nevezett intézet igazgatóságánál adandók be. (24—32)

Nádeladás

és

a Szlatina-legelő bérbeadása.

Az écskai uradalomnál több ezer kéve nád százként eladó. Továbbá több száz hold szlatinai legelőföld nagyobb és kisebb részletenkint árverés útján bérbeadó. Árverés f. é. február 20-án reggeli 10 órakor az uradalmi tisztartásánál. Bővebb értekezés ugyanott. (20—33)

A jóságigazgatóság.

N.-Becs

A legutóbbi vezett lap adja, hogy kutatásra magyarország fel, így a magyar szótban a szót ismét erőse most még a kik a vic kőkezező A „B. P.” valóbb mag nak tájékoz

Közöns

vidéken va hogy nagy a magyar gal viseltet léteznek, me és mely az tal. Valójab merl vannal mes és a ma férfiak, a sze zetiségnek Kosztics esz és ennelfog többsége nos öszeves valaki az ot a szerb ne megakarja be tisztaba kell gyai czéljai ismernie azon sere ezen ne ez esetben hangulatáról

A szerb vidék tulajdo pedig mint jogaitól va

Részletek

A névtelen részleteire néz gítönek, egész rozott, hogy biz Szerzőnk a hód azaz Kanizsától a Bega mellett mesen át Páncs kezlemben már is utvonlra néve. Keve és Orsova dollató sereg ha volt Páncsova v zelhető-e ily kik józan stratég saságtól remélhe az egész más ir jenek ki s csak senek le Páncso nélkül egyenes inkább, mivel a páncsovai terület volt semmit a De ehhez még felé haladva a kellett volna magu Kanizsától jöve vári utat átvágy Nyáradon és a B csakis a Cseztör. De mindezel képez még a Név vagyis az általa Seregöket a Temé utének a fővény vényes rév a Tem akkor nyilván a arra, hogy a hon rekre hatoltak. Ma kétey sem forogha